

Sbírka soudních rozhodnutí

Spojené věci C-508/18 a C-82/19 PPU

OG

a

PI

[žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané Supreme Court a High Court (Nejvyšší soud a Vrchní soud, Irsko)]

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 27. května 2019

„Řízení o předběžné otázce – Naléhavé řízení o předběžné otázce – Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech – Evropský zatýkací rozkaz – Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Článek 6 odst. 1 – Pojem ‚vystavující justiční orgán‘ – Evropský zatýkací rozkaz vydaný státním zastupitelstvím členského státu – Postavení – Podřízenost vůči orgánu výkonné moci – Pravomoc ministra spravedlnosti udělovat individuální pokyny – Neexistence záruky nezávislosti“

1. *Policejní spolupráce – Justiční spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu a o postupech předávání mezi členskými státy – Pojem ‚vystavující justiční orgán‘ ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí – Nesoudní orgány členského státu povolané k účasti na výkonu trestního soudnictví tohoto členského státu – Zahnutí – Pojem ‚orgán povolaný k účasti na výkonu trestního soudnictví‘ – Státní zastupitelství, které má pravomoc stíhat osobu podezřelou ze spáchání trestného činu – Zahnutí*
(Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, čl. 1 odst. 1 a čl. 6 odst. 1)

(viz body 49–63)

2. *Policejní spolupráce – Justiční spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu a o postupech předávání mezi členskými státy – Pojem ‚vystavující justiční orgán‘ ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí – Státní zastupitelství, které má pravomoc stíhat osobu podezřelou ze spáchání trestného činu – Zahnutí – Podmínky – Nezbytná nezávislost tohoto orgánu na výkonné moci – Nezbytná možnost napadnout rozhodnutí o vydání evropského zatýkacího rozkazu soudní žalobou*
(Listina základních práv Evropské unie, článek 6; rámcové rozhodnutí Rady 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, čl. 1 odst. 3 a čl. 6 odst. 1)

(viz body 67–75, 88, 90 a výrok)

Shrnutí

Německá státní zastupitelství neposkytují dostatečnou záruku nezávislosti na výkonné moci k tomu, aby mohla vydávat evropský zatýkací rozkaz

Naproti tomu nejvyšší státní zástupce Litvy poskytuje takovouto záruku nezávislosti

Ve spojených věcech, ve kterých byl vydán rozsudek OG a PI (státní zastupitelství v Lübecku a ve Cvikově) (C-508/18 a C-82/19 PPU), ze dne 27. května 2019, velký senát Soudního dvora rozhodl, že se pojem „vystavující justiční orgán“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV¹, který je orgánem příslušným k vydání evropského zatýkacího rozkazu, nevztahuje na státní zastupitelství členského státu, jež jsou vystavena riziku, že při přijímání rozhodnutí o vydání evropského zatýkacího rozkazu budou přímo či nepřímo podléhat individuálním příkazům nebo pokynům ze strany výkonné moci, jako např. ministra spravedlnosti. Naopak v rozsudku PF (nejvyšší státní zástupce Litvy) (C-509/18), vydaném téhož dne rovněž velkým senátem, Soudní dvůr rozhodl, že se výše uvedený pojem vztahuje na nejvyššího státního zástupce členského státu, který je sice strukturálně nezávislý na soudní moci, avšak je příslušný k vedení trestního stíhání a jeho postavení v tomto členském státě mu při vydávání evropského zatýkacího rozkazu poskytuje záruku nezávislosti na výkonné moci.

V těchto různých věcech se jednalo o výkon evropských zatýkacích rozkazů v Irsku vydaných německými státními zastupitelstvími za účelem trestních stíhání zahájených proti litevskému státnímu příslušníkovi (věc OG) a proti rumunskému státnímu příslušníkovi (věc PI), jakož i evropského zatýkacího rozkazu vydaného nejvyšším státním zástupcem Litvy za účelem trestního stíhání proti litevskému státnímu příslušníkovi (věc PF).

V každém z těchto rozsudků Soudní dvůr nejprve připomněl, že pojem „justiční orgán“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 vyžaduje autonomní výklad a že se tento pojem neomezuje na označení pouze soudců či soudů členského státu, ale musí být chápán tak, že širě zahrnuje orgány povolané k účasti na výkonu trestního soudnictví tohoto členského státu, na rozdíl zejména od ministerstev nebo policejních orgánů, které spadají pod moc výkonnou. Tento pojem tak může zahrnovat orgány členského státu, které se účastní, aniž nutně jsou soudci nebo soudy, výkonu trestního soudnictví tohoto členského státu. V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že vzhledem k tomu, že evropský zatýkací rozkaz usnadňuje volný pohyb soudních rozhodnutí předcházejících vydání rozsudku, jež se týkají trestního stíhání, orgány, které jsou podle vnitrostátního práva příslušné k přijetí takovýchto rozhodnutí, mohou spadat do působnosti rámcového rozhodnutí 2002/584. Takový orgán, jako je státní zastupitelství, který má v trestním řízení pravomoc stíhat osobu podezřelou ze spáchání trestného činu za účelem jejího postavení před soud, tedy musí být považován za účastníka se výkonu spravedlnosti dotyčného členského státu, což podle Soudního dvora platí pro státní zastupitelství v Německu (věci OG a PI) a pro nejvyššího státního zástupce Litvy (věc PF).

Soudní dvůr následně připomněl, že mechanismus evropského zatýkacího rozkazu zahrnuje dvoufázovou ochranu procesních a základních práv, kterých požívá vyžádaná osoba. K soudní ochraně v první fázi při přijetí vnitrostátního rozhodnutí, jakým je vnitrostátní zatýkací rozkaz, se připojuje ochrana, jež musí být zajištěna ve druhé fázi při vydání evropského zatýkacího rozkazu. Pokud jde o takové opatření, které jako vydání evropského zatýkacího rozkazu může ohrozit právo dotyčné osoby na svobodu, jež je zakotveno v článku 6 Listiny základních práv Evropské unie, tato

¹ – Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34).

ochrana vyžaduje, aby rozhodnutí splňující požadavky na účinnou právní ochranu bylo přijato alespoň v jedné ze dvou fází uvedené ochrany. Z toho vyplývá, že pokud právo vystavujícího členského státu svěřuje pravomoc k vydání evropského zatýkacího rozkazu určitému orgánu, který se sice účastní výkonu spravedlnosti tohoto členského státu, avšak není soudcem ani soudem, takové vnitrostátní soudní rozhodnutí, jako je vnitrostátní zatýkací rozkaz, na jehož základě je evropský zatýkací rozkaz vydán, musí splňovat takovéto požadavky. Podle Soudního dvora takovéto řešení umožňuje zaručit vykonávajícímu justičnímu orgánu, že rozhodnutí o vydání evropského zatýkacího rozkazu pro účely trestního stíhání je založeno na vnitrostátním řízení podléhajícím soudnímu přezkumu a že osoba, na kterou byl tento vnitrostátní zatýkací rozkaz vydán, využila všech záruk vztahujících se k přijetí tohoto druhu rozhodnutí.

Druhá fáze ochrany práv implikuje, že justiční orgán příslušný podle vnitrostátního práva k vydání evropského zatýkacího rozkazu kontroluje zejména dodržování podmínek nezbytných k takovému vydání a posuzuje, zda je s ohledem na konkrétní případ uvedené vydání přiměřené. Vystavující justiční orgán mimoto musí mít možnost ujistit vykonávající justiční orgán, že s ohledem na záruky plynoucí z právního řádu vystavujícího členského státu jedná při výkonu svých funkcí inherentních vydání evropského zatýkacího rozkazu nezávisle. Tato nezávislost konkrétně vyžaduje existenci statutárních a organizačních pravidel, jež mohou zajistit, že vystavující justiční orgán nebude při přijímání rozhodnutí o vydání takového zatýkacího rozkazu vystaven jakémukoli riziku, že by podléhal zejména individuálnímu pokynu ze strany výkonné moci. Konečně, pokud právo vystavujícího členského státu svěřuje pravomoc k vydání evropského zatýkacího rozkazu určitému orgánu, který se účastní výkonu soudnictví tohoto členského státu, avšak není sám soudem, rozhodnutí o vydání takového zatýkacího rozkazu, a zejména přiměřenost takového rozhodnutí musí být možno napadnout v uvedeném členském státě soudní žalobou, která plně splňuje požadavky na účinnou soudní ochranu.